

Sygn. akt III AUa 1721/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krystian Serzysko
Sędziowie:	SSA Ewa Drzymała (spr.) SSA Agata Pyjas - Luty
Protokolant:	sekr. sądowy Barbara Dudzik

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **E. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 października 2012 r. sygn. akt VIII U 206/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1721/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną przez E. S. decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 20 grudnia 2011 r., w ten sposób, że przyznał E. S. świadczenie przedemerytalne od dnia 2 listopada 2011r.

Sąd Okręgowy wskazał, że E. S. ur. (...), w okresie od 01.01.1989r. do 31.03.2010r. była zatrudniona w (...) Szpitalu (...) w K. w wymiarze pełnego etatu, na stanowisku technika medycznego fizjoterapii. Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem przez pracodawcę – likwidacja stanowiska pracy (art. 30 § 1 pkt. 2 kp oraz ustawy z dnia 13.03.2003r., o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników). W okresie od 23.08.2010r. do 06.10.2010r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. Od dnia 29.09.2010r., była zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, w tym od dnia 07.10.2010r. do

06.10.2011r. z prawem do zasiłku. Posiada łącznie 36 lat, 1 miesiąc i 9 dni okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających. Wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w dniu 02.11.2011r.

W tym stanie sprawy Sąd Okręgowy wskazał na treść art. 2 ust. 1, akcentując brzmienie pkt. 5 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniu przedemerytalnym (DZ.U. z 2004r. nr 120, poz. 1252 z póź. zm.) w myśl którego prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która: do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Ponadto Sąd I instancji powołał treść ust. 3 powyższego przepisu, zgodnie z którym świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna; w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych; złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych

Poza sporem pozostaje okoliczność, iż ubezpieczona dysponuje łącznym stażem emerytalnym wynoszącym ponad 36 lat, w dniu 02.11.2011r. wystąpiła z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne dołączając do niego zaświadczenie PUP z dnia 12.10.2011r. wskazujące, że pobierała zasiłek dla bezrobotnych od dnia 07.10.2010r. do 01.11.2010r. i od 01.12.2010r. do 06.10.2011r. i w tych okresach nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ani zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. Zatem w okolicznościach niniejszej sprawy istota sporu sprowadza się do ustalenia czy, w związku z objęciem odwołującej się ubezpieczeniem rolniczym od 23.08.2010r. do 06.10.2010r., po rozwiązaniu stosunku pracy w dniu 31.03.2010r. z przyczyn dotyczących zakładu pracy, E. S. nie spełnia warunku opisanego w treści art. 2 ust. 1 pkt. 5 cyt. ustawy z dnia 30.04.2004 r.

Zdaniem Sądu I instancji cytowane przepisy opisują dwie grupy przesłanek. Pierwsza, oznaczona w treści art. 2 ust. 1 pkt. 5 cyt. ustawy odnosi się do opisu stanu zamkniętego przed złożeniem wniosku i sprowadza się do sytuacji oznaczającej utratę zatrudnienia, w której osoba - należy zakładać, że ustawodawca celowo używa tego zwrotu - do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia posiada u tegoż pracodawcy staż pracy nie krótszy niż 6 miesięcy oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet. Zaś druga grupa przesłanek dotyczy sytuacji bezpośrednio poprzedzającej złożenie wniosku i łączy się ze statusem osoby bezrobotnej.

Zgodnie z intencją ustawodawcy, żadna z powyższych norm nie nakazuje ubiegającemu się o prawo do świadczenia przedemerytalnego pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przez nabyciem statusu osoby bezrobotnej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14.05.2009 r. III AUa 5014/08), co oznacza, że bez znaczenia w okolicznościach przedmiotowej sprawy było, że ostatnim ubezpieczeniem dla odwołującej się przed zarejestrowaniem w Urzędzie Pracy było ubezpieczenie społeczne rolników.

Skoro zatem, zakład pracy w dniu 31.03.2010r. rozwiązał z wnioskodawczynią stosunek pracy z przyczyn jej nie dotyczących i w dacie tej pozostawała ona w opisanym stosunku pracy od wielu lat, dysponując równocześnie okresem uprawniającym do emerytury wynoszącym ponad 36 lat, to odwołanie należy uznać za słuszne, wobec czego Sąd I instancji zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni prawo do świadczenia przedemerytalnego.

W apelacji od tego wyroku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (DZ.U. z 2004r. nr 120, poz. 1252 z póź. zm.) oraz art. 233 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

Zdaniem apelującego istotą przyznania świadczenia przedemerytalnego jest ochrona osób z długoletnim stażem pracy, a pozbawionych jej z przyczyn dotyczących pracodawcy. Skoro wnioskodawczyni po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, została objęta ubezpieczeniem rolniczym, to z uwagi na posiadania gospodarstwa rolnego i możliwość uzyskiwania z niego przychodów, nie powinna nabyć statusu osoby bezrobotnej, a w konsekwencji prawa do świadczenia przedemerytalnego.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni domagała się jej oddalenia, zarzucając, iż powierzchnia posiadanego przez nią gospodarstwa rolnego (1, 3 ha) nie wykluczyła jej z prawa do świadczeń z ubezpieczenia pracowniczego, w tym do świadczenia przedemerytalnego

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, albowiem zaskarżony wyrok wbrew zarzutom w niej zawartym zapadł w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy i nie narusza obowiązujących przepisów prawa materialnego ani procesowego.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż zarzut braku wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jest co najmniej niezrozumiały, albowiem stan faktyczny niniejszej sprawy ustalony przez Sąd I instancji w oparciu o dokumenty jest bezsporny. Wynika z niego, że E. S. ur. (...), do 31.03.2010r. była zatrudniona w (...) Szpitalu (...) w K. a stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem przez pracodawcę – likwidacja stanowiska pracy (art. 30 § 1 pkt. 2 kp oraz ustawy z dnia 13.03.2003r., o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników). Do 22 sierpnia 2010r. pobierała zasiłek chorobowy, a następnie od 23.08.2010r. do 06.10.2010r. jako właścicielka gospodarstwa rolnego o powierzchni 1,3 ha podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. Od dnia 29.09.2010r., była zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, w tym od dnia 07.10.2010r. do 06.10.2011r. z prawem do zasiłku i w tych okresach nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ani zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. W dniu 02.11.2011r. wystąpiła z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne dołączając do niego zaświadczenie PUP z dnia 12.10.2011r. Posiada łącznie 36 lat, 1 miesiąc i 9 dni okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających.

W tym stanie faktycznym, który spełnia wszystkie wymogi stawiane cytowanym przez Sąd I instancji art. 2 ust. 1 pkt.5 i ust.3 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (DZ.U. z 2004r. nr 120, poz. 1252 z póź. zm.), spór sprowadzał się do kwestii interpretacji powyższych przepisów i rozstrzygnięcia czy, w związku z objęciem odwołującej się ubezpieczeniem rolniczym od 23.08.2010r. do 06.10.2010r., po rozwiązaniu stosunku pracy w dniu 31.03.2010r. z przyczyn dotyczących zakładu pracy, E. S. spełnia warunki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego. W konsekwencji przesądzenia, czy warunkiem przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego jest posiadanie bezpośrednio przed zarejestrowaniem się w Urzędzie Pracy, ubezpieczenia z tytułu stosunku pracy, stosunku służbowego bądź z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Stanowisko Sądu I instancji, iż przepisy ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych, takiego wymogu nie przewidują, a tym samym stanowisko organu rentowego w tym przedmiocie jest wadliwe, Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje. Przepisy ustawy uzależniają nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego od łącznego spełnienia warunków określonych w punktach 1-6 ust. 1 art 2 ustawy i w ust. 3 art. 2 ustawy. Pierwsze z nich dotyczą stanu przed złożeniem wniosku i sprowadzają się do sytuacji - jak w pkt. 5 mającym zastosowanie w niniejszej sprawie - związanych z utratą zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia, posiadania u tegoż pracodawcy stażu pracy nie krótszego niż 6 miesięcy oraz posiadania okresu uprawniającego do emerytury, wynoszącego co najmniej 35 lat dla kobiet. Zaś druga grupa przesłanek opisanych w ust.3 dotyczy sytuacji bezpośrednio poprzedzającej złożenie wniosku i łączy się ze statusem osoby bezrobotnej, jest to wymóg co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, spełnienie łącznie warunków dalszego zarejestrowania jako bezrobotna; w okresie pobierania zasiłku

dla bezrobotnych nie odmówienie bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych oraz złożenie wniosku o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Rację ma więc Sąd I instancji, że przepisy ustawy nie stawiają wymogu pozostawania w stosunku pracy, bądź w stosunku służbowym bezpośrednio przed nabyciem statusu osoby bezrobotnej a tym samym bez znaczenia w okolicznościach przedmiotowej sprawy było, że ostatnim ubezpieczeniem dla odwołującej się przed zarejestrowaniem w Urzędzie Pracy było ubezpieczenie społeczne rolników. Przepisy ustawy należy interpretować ściśle i nie dopuszczalna jest interpretacja rozszerzająca jak to uczynił organ rentowy na niekorzyść ubezpieczonych, albowiem nie znajduje ona uzasadnienia ani w literalnym brzmieniu przepisów ani w wykładni celowościowej. Założeniem ustawy było bowiem przyznanie świadczeń osobom starszym w wieku przedemerytalnym, którym trudno znaleźć pracę a spełniają określone warunki, celem dotrwania do emerytury. Bezzasadne jest kwestionowanie przez ZUS nabycia przez wnioskodawczynię statusu osoby bezrobotnej, z uwagi na obowiązujący w tym zakresie tryb administracyjny, a nadto mając na uwadze, że posiada ona gospodarstwo rolne o powierzchni 1,3ha a przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. z 2008r, Dz.U. nr. 69, poz. 415) .) stanowią, że nie może być uznany za osobę bezrobotną ten kto jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe, nadto ten kto uzyskuje przychody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego jako bezzasadną, na podstawie art. 385kpc.